

Universiteit
Leiden
The Netherlands

The Old Greek of Isaiah: An Analysis of its Translation of Plant Metaphors

Austin, B.M.

Citation

Austin, B. M. (2014, May 28). *The Old Greek of Isaiah: An Analysis of its Translation of Plant Metaphors*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/25844>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/25844>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/25844> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Austin, B.M.

Title: The old Greek of Isaiah : analysis of its translation of plant metaphors

Issue Date: 2014-05-28

SAMENVATTING

In deze studie worden de plantenmetaforen van de Septuagint van Jesaja geanalyseerd, met als doel verder inzicht te verkrijgen in de vertaaltechniek van dit unieke boek. De vraag naar de vertaling van metaforen in de Septuagint als geheel ontstond als een verzameling vage observaties, en richtte zich aanvankelijk primair op omschrijvingen van God, en diende als voorbeeld van theologische exegese. Recent is de vertaling van metaforen een apart studiegebied geworden, dat losstaat van onderzoek naar omschrijvingen van God. Deze ontwikkeling gaat gepaard met een algemene interesse in metaforen binnen de Bijbelwetenschap. Voor de Septuagint van Jesaja is de situatie vergelijkbaar, behalve dan dat J. Ziegler en A. van der Kooij geïnteresseerd waren in de metaforen als gelegenheden waar de unieke kwaliteiten van de ideeën en methoden van de vertaler zich konden manifesteren. Recent hebben T. van der Louw en A. Labahn enkele vertaalstrategieën gecategoriseerd die in de LXX gebruikt worden om metaforen over te brengen. Er is reeds veel goed onderzoek verricht naar de vertolking van metaforen in de Septuagint. Deze dissertatie poogt het onderzoeksveld uit te breiden en te verdiepen door zich te concentreren op LXX-Jesaja.

Na een korte samenvatting van modern visies op metaforen gaat deze studie in op antieke visies op metaforen. Zij laat zien wat Griekse schrijvers te zeggen hadden over metaforen (en dat het waarschijnlijk is dat de vertalers van de LXX in enige mate blootgesteld zijn geweest aan deze ideeën), en zet vervolgens uiteen wat er gezegd kan worden over Joodse visies op metaforen in de tijd van de vertaler. Deze studie suggereert dat, indien de vertaler expliciet zou nadenken over metaforen, het waarschijnlijk is dat hij hierover zou denken in de Hellenistische termen van zijn tijd, maar dat hij zich niet gedwongen gevoeld zou hebben om op rigide wijze retorische handboeken te volgen tijdens de voorbereiding van zijn vertaling. Hij nam waarschijnlijk de Griekse stijl enigszins in acht, maar interpreteerde voornamelijk als een Joods schriftgeleerde.

In het tweede hoofdstuk worden metaforen met terminologie die refereert aan de verscheidene onderdelen van planten bestudeerd. Ook worden de vertalingen van LXX-Jesaja vergeleken met de vertolkingen van de Targoom. Zaadterminologie wordt gebruikt voor metaforen voor nageslacht, familie of volk, en individuen; soms verandert de vertaler de betekenis van enkele van deze metaforen of voegt nieuwe zaadmetaforen toe. Vruchteterminologie wordt gebruikt in metonymia voor opbrengst, metaforen voor nageslacht, en metaforen voor het resultaat van handelingen. In tegenstelling tot de LXX als geheel, vermijdt LXX-Jesaja de letterlijke vertaling van vruchtenbeeldspraak. Wortelterminologie wordt zowel gebruikt in metaforen voor familie als in metaforen die

bestendigheid of stevigheid uitdrukken. Soms gebruikt de vertaler van LXX-Jesaja dezelfde metafoor, terwijl hij op subtiële wijze hetgene wat de metafoor representeert verandert. Bloementerminologie wordt gereduceerd tot één woord in het Grieks, maar de metaforen worden goed overgebracht; echter, LXX-Jesaja voegt enkele bloemenmetaforen toe waar ze in het Hebreeuws ontbreken. Bladbeeldspraak wordt behouden, alhoewel deze beelden vaak omzichtig overgebracht worden om het begrip van de vertaler van deze passages te nuanceren. Scheut- en takkenbeeldspraak wordt doorgaans verwijderd door de vertaler van LXX-Jesaja, maar de redenen hiervoor verschillen per geval. In het algemeen laat dit hoofdstuk zien hoe de vertaler van LXX-Jesaja zich niet verplicht voelt om het voorbeeld van andere LXX-vertalers te volgen, en metaforen zeker niet beperkt tot één betekenis, maar juist ieder vers in zijn context zorgvuldig weergeeft. Zo nu en dan lijkt hij aandacht te besteden aan de betekenis en de beste manier om een bepaalde metafoor weer te geven, maar dit gebeurt altijd in de context van de betreffende passage en is steeds in dienst van de veronderstelde betekenis van de passage.

In het derde hoofdstuk worden metaforen waarin terminologie voor verschillende soorten planten voorkomt geanalyseerd, en de vertalingen van LXX-Jesaja worden vergeleken met de vertalingen van de Targoem. Metaforen waarin riet voorkomt worden in Jesaja op allerlei manieren gebruikt. De oud-Griekse vertaler probeert hun betekenis te vangen en te accentueren in de context waarin ze voorkomen. Over het algemeen maakt LXX-Jesaja voor grasbeeldspraak duidelijk of diens kwetsbaarheid of diens eigenschap om snel tot bloei te komen wordt bedoeld. In enkele gevallen is grasbeeldspraak verwijderd. De behandeling van doornbeeldspraak is complex: sommige metaforen worden behouden, andere worden aangepast. Dit hangt af van zowel de context als het begrip van de vertaler van de beeldspraak. Beeldspraak over wijnstokken en wijngaarden lijkt door LXX-Jesaja vaak begrepen te worden als representaties van Jerusalem. Boommetaforen worden in de vertaling soms aangepast ter wille van de stijl, maar worden op andere momenten aangepast om exegetische redenen; de metaforen die letterlijk weergegeven worden, zijn vaak alsnog enigszins aangepast om andere redenen. In veel gevallen past de vertaler de taal van de metaforen aan om in het Grieks duidelijk over te brengen wat volgens hem de betekenis van het beeld is.

In het afsluitende hoofdstuk worden alle metaforen die in deze studie zijn geanalyseerd gecategoriseerd op basis van de vertaalstrategie die op de metaforen is toegepast. Daarna wordt Joseph Ziegler's studie naar de metaforen van LXX-Jesaja geëvalueerd, in het licht van de bevindingen van deze studie. Vervolgens wordt de vertolking van metaforen in LXX-Jesaja vergeleken met de Joodse traditie, zoals geïllustreerd door de Targoem van Jesaja. Tot slot wordt bewijs geleverd dat suggereert dat de vertaler een deel van zijn Hellenistische retorische scholing aangaande metaforen ter harte heeft genomen en deze heeft toegepast om de stijl van zijn vertaling te verbeteren.